

RTU studiju kurss "Retorika un tiesu runa"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0219
Nosaukums	Retorika un tiesu runa
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Ilona Bulgakova - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studenti apgūst zināšanas par retorikas un tiesu runas būtību, mērķiem un uzdevumiem. Kursā analizēta retorikas un tiesu runas attīstība, tiesu runas struktūra un veidi, tiesu runas veidošanu ietekmējoši faktori. Studiju kurss sniedz pamatzināšanas par retoriku un tiesu runas mākslu, retorikas zināšanu nozīmi ikviena jurista personības attīstībā un veidošanā. Studiju kurss sniedz pamatzināšanas un izpratni par runas mākslu, attīsta studentu prasmi uzstāties publikas priekšā, piedalīties diskusijās, argumentēti un pārliecinoši paust savu viedokli. Kursā uzmanība tiek pievērsta prokurora un advokāta runas veidošanas un izklāsta īpatnībām.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Nostiprināt studentu zināšanas par retoriku un iegūt zināšanas par tiesu runas veidošanu un prezentēšanu. Studiju kursa uzdevumi: 1) turpināt attīstīt iepriekšējos studiju posmos iegūtas zināšanas par runas mākslu; 2) attīstīt studentu prasmes uzstāties ar juridiskā satura prezentāciju publikas priekšā; 3) attīstīt prasmes piedalīties profesionālajās juridiskajās diskusijās; 4) iegūt iemaņas argumentēti un pārliecinoši paust savu viedokli, ievērojot profesionālās juridiskās ētikas prasības; 5) iegūt zināšanas par tiesu runas veidošanas un izklāsta īpatnībām atkarībā no tiesvedības veida (civilprocesā, kriminālprocesā, administratīvajā procesā, administratīvo pārkāpumu lietu procesā, Satversmes tiesas procesā); 6) iegūt zināšanas par profesionālā jurista - prokurora un advokāta runas veidošanu un izklāstu krimināltiesvedībā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Literatūras lasīšana un analīze (patstāvīgi, ārpus nodarbībām) Gatavošanās semināra nodarbībām un praktiskajām nodarbībām (patstāvīgi, ārpus nodarbībām) Patstāvīga darba (prezentācija, tēzes un runa) sagatavošana (patstāvīgi, ārpus nodarbībām) - atbilstoši piedāvātajai tematikai un tā publiskā prezentēšana.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Aristotelis (2023). Runas retorika. - Latvijas Universitāte, 343 lpp. ISBN 978-9934-18-926-5. 2. Milēviča I. (2019). Veiksmes retorika. - SIA Burtene, 256 lpp. ISBN 978-9984-833-14-9. 3. Platons (2023). Valsts. Tulkojums no sengrieķu valodas. - Rīga: Zvaigzne ABC, 191 lpp. ISBN 978-9934-0-8246-7. 4. Geikina S. (2003). Retorikas pamati. Rīga. 5. Kaminska G. (2002). Tiesu runas problēmas. Rīga. 6. Kramiņš E. (2016). Retorikas rokasgrāmata. Rīga, Biznesa augstskola Turība. 7. Broka B., Džohansens St. (2008). Juridiskā analīze un tekstu rakstīšana. Trešais papildinātais izdevums. - Rīga; Tiesu namu aģentūra, 2008. Papildu/Additional: 1. Kramiņš E. (2005). Runas prakse saziņā. Rīga. 2. Grūtups A. (2001). Tiesāšanās kā māksla. 1. daļa. Rīga, «Jaunā Daugava». 3. Grūtups A. (2002). Tiesāšanās kā māksla. 2. daļa. Rīga, «Jaunā Daugava», 357 lpp. 4. Grūtups A. (2013). Tiesāšanās kā māksla (krievu val.) - Rīga, "Daugava", 415 lpp. 5. Sergejevs P. (2008). Runas māksla tiesā (krievu val.). - Maskava: Jurait izdevniecība. 6. Surin N.A. (2013). Retorika. Lekciju kurss-konspēkts (krievu val.). - Rīga: BSA. Interneta resursi/Internet resources: 1. Augstākās tiesas mājaslapa. Judikatūra. (http://www.at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs) 2. Iknedēļas apkārtaksts (žurnāls) "Jurista Vārds"/ www.juristavards.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Apgūt šādi studiju kursi: Tiesību teorija, Tiesu un tiesībsardzības iestāžu sistēma, Kriminālprocesa tiesības, Civilprocesa tiesības, Administratīvo pārkāpumu process, Administratīvā procesa tiesības, Juristu profesionālā ētika un prezentācijas prasmes un juridiskā retorika

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Retorika, tās vēsturiskā attīstība. Mūsdienu publiskā runa, tās veidi un uzdevumi jurisprudencē.	4	4	0	0

2. Neverbālā komunikācija: ķermeņa valoda, runas intonācija, to nozīme publiskajā runā jurisprudencē, neverbālās komunikācijas nozīme atkarībā no tiesvedības veida.	2	4	0	0
3. Tiesu runa kā publiskās runas veids. Tiesu runas vēsturiskā attīstība, mērķi un uzdevumi. Runas kultūras un runas tehnikas nozīme tiesu runā. Tiesu runas ētika.	4	4	0	0
4. Prokurora runa, tās uzdevumi. Prokurora debašu runas saturs. Replika. Oratora mākslas elementi prokurora runā.	4	4	0	0
5. Advokāta runa tiesā, tās uzdevumi un saturs. Advokāta kā aizstāvja tiesu runas īpatnības. Advokāta kā cietušā pārstāvja tiesu runas īpatnības. Oratora mākslas elementi advokāta runā.	4	4	0	0
6. Retorika un tās nozīme juridisko procesu (t.sk. tiesas sēžu) vadīšanā. Oratora mākslas elementi tiesneša publiskajā runā.	2	4	0	0
7. Tiesu runas sagatavošana, t.sk. iesniegšanai rakstveidā. Runas sagatavošanas posmi juridiskajā darbā. Runas saturs un forma atkarībā no tiesvedības veida (kriminālprocesā, civilprocesā, administratīvo pārkāpumu lietas procesā, administratīvajā procesā, Satversmes tiesas procesā).	4	6	0	0
Kontroldarbs (1.-7.temats)	2	8	0	0
8. Argumentācija un tās nozīme profesionālajā juridiskajā retorikā un tiesu runā, t.sk. argumentācijas īpatnības atkarībā no tiesvedības veida. Pārliecināšanas paņēmieni.	2	4	0	0
9. Tiesu runā (t.sk. rakstveida tekstos) biežāk sastopamās kļūdas, to novēršana.	4	4	0	0
Kopā:	32	46	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj izprast retorikas attīstību, būtību.	Kontroldarbs
Ieguvis zināšanas tiesu runas veidošanā, izprot argumentācijas nozīmi tiesu runā.	Kontroldarbs
Prot veidot tiesu runu, izprot tās struktūru, veidus	Kontroldarbs
Spēj veidot advokāta un prokurora runu atsevišķās tiesību apakšnozarēs.	Eksāmens
Spēj izteikties tiesai un lietas dalībniekiem saprotamā juridiskā valodā.	Eksāmens

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Atbildes semināra nodarbībā	10
Praktisko uzdevumu (t.sk. kāzusu) izpilde	10
Patstāvīga darba (prezentācijas, tēžu un runas) sagatavošana un prezentācija (praktiskā daļa)	40
Starppārbaudījums - kontroldarbs	20
Eksāmens (rastveida, teorijas daļa)	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	